

Ved slutningen af kredsmødet på hotel Hafnia prøvede 2XA at demonstrere sine 5 m transceivere for de fremmødte.

Der var opstillet en af de to transceivere han havde bygget et sted på Fanø. Det var så meningen, at man skulle prøve, at få forbindelse fra transceiveren på hotel Hafnia til den tilsvarende station på Fanø. Men 2XA kaldte forgæves. Der var ingen i den anden ende. Vedkommende havde fået ”forfald”, som 2XA næsten for smukt skrev det. Jeg kunne godt lide at vide, hvad det forfald bestod i! Når man ser hvilket stort arbejde 2XA havde lagt i fremstillingen af de to transceivere, må det have været usandsynligt ærgerligt for ham, at aftalen om at betjene den ene på Fanø ikke holdt.

Mange af os troede vist egentlig, at den slags 5 m transceivere først fremkom efter krigen. Men de kunne have været, og var måske nogle steder i gang før det store ragnarok. Man må da formode, at 2XA's transceivere nåede at blive brugt i Esbjerg før det var for sent.

For sent blev det desværre, da han beskrev dem i OZ. Det nåede han desværre først at gøre i martsnummeret 1940, efter at have skrevet en artikel om 5 m erfaringer i februarnummeret. Man havde dengang håbet om, at det selv under krig og besættelse ville blive lovligt, at bruge 5 m båndet, ud fra den betragtning, at det ikke rakte ud over landets grænser. Men sådan skulle det altså ikke gå.

Man havde nok skelet lidt til, at nogle tyske amatører havde fået lov til at bruge deres amatørsendere i den allerførste tid under krigen. Men det var vist kun for ”partito” nazister, og deres ”amatør”- aktivitet havde ikke ret meget med rigtig amatørradio at gøre. Det var i hvert fald ikke den slags aktivitet, man ønskede at gå ind i.

Lidt om 5 m

Af ARNOLD SKELMOSE, OZ2XA

I denne Tid, hvor man maa nøjes med at gaa og gge paa den stækkede Sender og engang imellem tte lidt paa Kortbølgeomtageren, er det en Trøst erfare, at der er Kræfter i Gang for at faa 56 MC-mraadet fritaget for Sendeforbudet, hvad vi haaber aa lykkes, idet Arbejdet her, grundet paa disse høje rekvensers særlige Egenskaber, kun vil komme til at øje sig om lokale Forbindelser. Dog vil, hvad der naturligt, Eksperimenterne komme til at gaa ud paa opnaa saa gode og stabile Forbindelser over saa øre Afstande som muligt, og selv om disse Bølge-ængder kan byde paa store Overraskelser hvad Lang-stance-Forbindelser angaar, saa er dette dog saa constant og forholdsvis sjældent, at det kan tjene no-:st gavnligt Formaal, en Kendsgerning, der jo ogsaa gger til Grund for vort Ønske om Ophævelse af orbudet for dette Bølgebaands Vedkommende. I Haa-:t om, at det maa lykkes for E.D.R. at opnaa denne ispensation til Glæde for alle danske Amatører, vilde :t maaske være paa sin Plads at fortælle lidt om 5 Arbejdet af Hensyn til de Amatører, der ikke tid-:ere har syslet paa dette Bølgebaand.

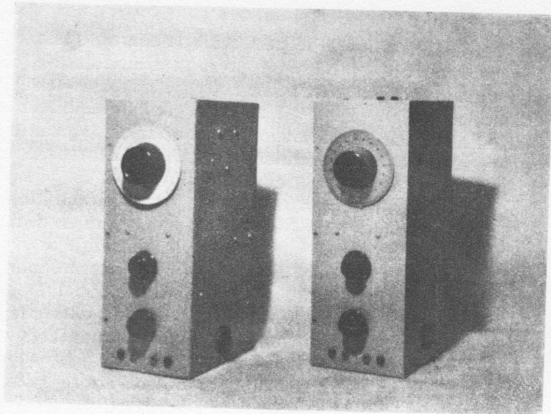
Man maa her gaa frem paa en lidt anden Maade id den sædvanlige og søge Samarbejde med en eller :re andre nærboende interesserede Hams, da Række-:dden af disse korte Bølger under normale Forhold :m bekendt er begrænset til Synsvidden fra den Højde :er Jorden, hvor Antennen er anbragt; men som før :vnt kan dette Baand byde paa store Overraskelser. U. S. A., hvor Interessen for 5 m er meget stor, :j der som Følge deraf er mange Stationer i Gang paa :esten alle Tider af Døgnet, er Mulighederne for at :naa Distanceforbindelser derfor ogsaa gode. Der be-:ttes da ogsaa om Amatører, der har haft Forbindelse :ed alle W-Distrikterne. For ikke saa længe siden :od der at læse i QST, at G5ML var blevet hørt af :/1HXE paa 5 m, og en senere Brevveksling mellem : to bekræftede Rigtigheden heraf. Rapporten lød paa, : Styrken var R5—6. G5ML anvendte ganske vist :0 Watt, men det gælder dog her som paa de andre :aand, at det ikke saa meget er den store Energi, der :tinger et godt Resultat, men snarere, at man selv er :Besiddelse af den nødvendige Energi og Taalmodig-::d til at blive ved med Arbejdet.

At de smaa Energier ogsaa kan gøre sig gældende, :r man lige saa Beviser for. Saaledes har tre franske :matører med smaa simple transportable Anlæg i læn-::re Tid opretholdt Forbindelse mellem Korsica og

Cannes i Sydfrankrig, en Strækning paa ca. 230 km. Det ene Sted blev der kun anvendt 1 Watt og det andet Sted 6 Watt. Apparaterne, der blev benyttet, var begge Steder smaa Transceivere (Sender-Modta-ger), og denne Apparatype er særlig velegnet til trans-portable Anlæg paa Grund af de smaa Dimensioner, den kan holdes paa. En anden Fordel er dens Billig-hed, idet man her kan klare sig med et Faatal af Rør og andre Komponenter, da man med en Omskifter skifter de samme Rørs Funktioner om fra at virke som Modtager til Sender og omvendt.

Da Konstruktionen af et saadant Apparat kan paa-regnes at have en Del Interesse, skal jeg i næste „OZ“ beskrive en saadan lille Transceiver, hvormed der er foretaget en Mængde Forsøg. Hertil blev anvendt to Apparater, der er bygget nøjagtig ens til mindste En-kelthed af Hensyn til Sammenligning af Resultater. Flere Forsøg er foretaget med det ene Apparat op-stillet i en Bil, der kørte rundt i Byens Gader og foretog Reportage, og det andet opstillet indendørs. Sig-nalstyrken var overalt god. Ligeledes har der været gjort Forsøg fra Flyvemaskine, og her kunde vi nede paa Jorden hele Tiden høre Flyvemaskinen, men i Ma-skinen hørtes der ikke noget fra Senderen paa Flyve-pladsen. Dette var dog forudset, idet Flyvemaskinen var aaben og af en ældre Type, hvor Operatøren var an-bragt lige bag Motoren, og da der blev anvendt al-mindelige Hovedtelefoner uden Hjælm var Resultatet næsten givet paa Forhaand. Endvidere er der op-naaet Forbindelse fra Rindby Strand paa Fanø til Es-bjerg, en Strækning paa ca. 7—8 km.

Antennen, der har været anvendt, var en ganske almindelig Halvbølge-Antenne, der blev strømfødet paa Midten. Den bestod af to Traade, hver paa en Længde af 1,25 m, udspændt i Forlængelse af hinanden med en Isolator i Midten. Forbindelsen til Senderen eller Modtageren skete gennem en snoet Glansgarnsledning, der var koblet løst til Svingningskredsen ved Hjælp af en Koblingsløjfe paa 2 Vindinger. Forsøg med Ret-ningsantenner naadedes ikke, men det vil dog være ret nærliggende at anvende Retningsantenner, da Energien, der udstraales paa disse korte Bølger, i særlig Grad lader sig koncentrere i een bestemt Retning. Jo kortere Bølgelængden er, jo mere udpræget bliver denne Egen-skab. Der findes i de forskellige Radio-Tidsskrifter mange Beskrivelser af saadanne Antenner, der, grundet paa de smaa Dimensioner, der her bliver Tale om, er lette at fremstille.

En Transceiver

for 5 m.

Af
ARNOLD SKELMOSE,
OZ2XA.

Paa Billedet ses de to smaa Transceivere. Betjeningsknapperne er fra oven: Afstemning, Omskifter og Potentiometer. De fire Telefonbøsninger nederst er til Telefon og Mikrofon. Paa Siden ses Stikdåsen til Batteritilslutning. Antennebøsningerne ses tydeligst foroven paa Apparatet til højre.

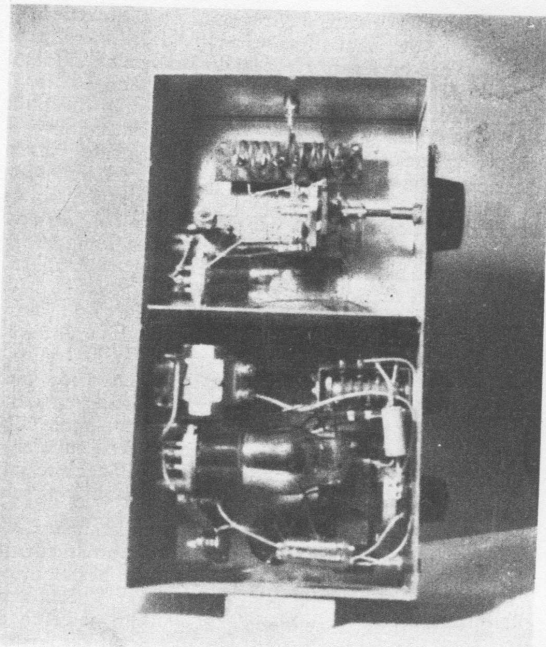
I Tilslutning til Artiklen „Lidt om 5m“ beskrives her Konstruktionen af en egnet Transceiver. Det var med 2 nøjagtig ens Modeller heraf, at de i sidste Nummer omtalte Eksperimenter blev foretaget.

Modtageren arbejder med Superregeneration. Denne Modtagertype besidder væsentlige Fordele fremfor den almindelige Detektormodtager med Tilbagekobling, der er ret vanskelig at faa til at virke blot nogenlunde paa 5 m. Ikke blot er den superregenerative Detektors Følsomhed betydelig større, men man er ogsaa her fri for Betjening af Tilbagekoblingen, der fastlægges ved Forsøg. Trods dens mange Fordele har den dog ogsaa sine Skavanker, og heraf er det berygtede Sus (Quench-Støj) vel nok den værste. Denne Støj forsvinder dog, naar der indstilles paa et tilstrækkeligt kraftigt Signal. Ligeledes kunde man ønske sig lidt mere Kontrol over Selektiviteten, der ikke er synderlig stor, men heraf kan man oven i Købet have Fordel, idet man saa ikke saa meget mærker til en mindre Ustabilitet, der paa saa korte Bølger ikke er let at undgaa. Af samme Grund arbejdes der ogsaa udelukkende med Telefoni paa 5 m, da man ved Aflytning af et moduleret Signal i Forbindelse med Modtagerens ringe Selektivitet ikke mærker nævneværdigt til mindre Frekvensforskydninger.

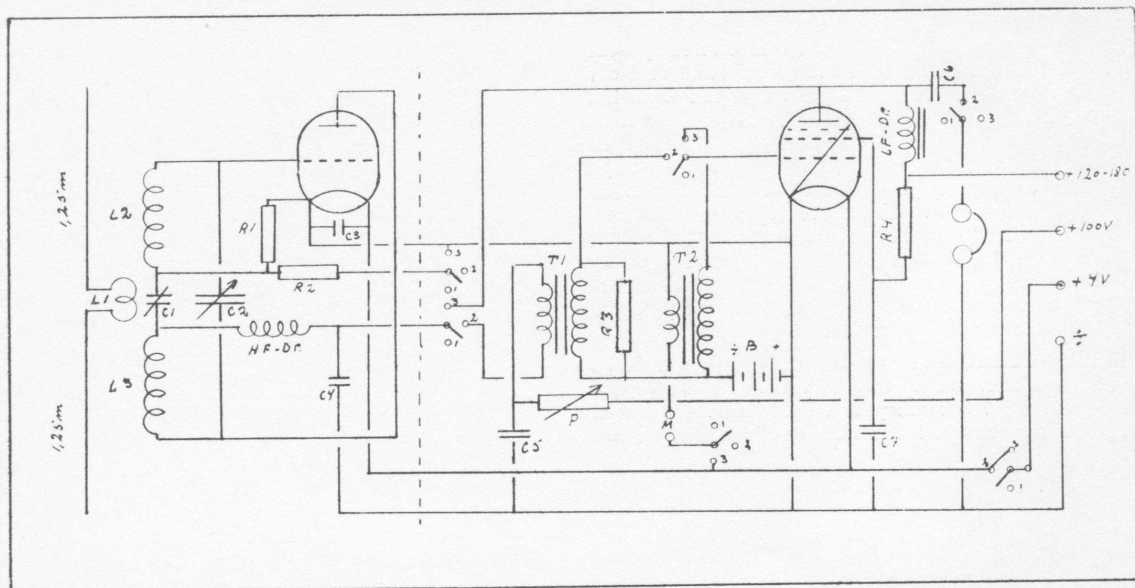
Som det fremgaar af Diagrammet, indeholder Apparatet ikke mange Dele. Omskifteren har som vist 3 Stillinger, ved 1 er Spændingskilderne afbrudt, ved 2 arbejder Apparatet som Modtager ved 3 som Sender. Sættes nu Omskifteren paa 2, har vi fra venstre Antennen og Koblingsløjfen L1, der kobler Antennen til Svingningskredsen, L2 og L3 samt Afstemningskondensatoren C2 paa 20 cm og Koblingskondensatoren C1, der er en lille Trimmer paa 75-150 cm, hvormed Koblingsgraden reguleres. Da Detektorens Følsomhed er meget afhængig af Forholdet mellem Anodespændingen, der reguleres ved Hjælp af Potentiometeret P paa 0,1 MOhm max., og Koblingsgraden, maa man eksperimentere hermed, til det bedste Resultat opnaas. Detektorrøret vil have Tendens til at svinge paa Grund af den kraftige Tilbagekobling, men den i Forhold hertil ret store Gitterafleder R1 paa 0,25 MOhm vil

bevirke, at der, i det Øjeblik Svingningsgrænsen naas, opstaar en for Svingningernes normale Forløb højest ugunstig Gitterspænding, der saaledes modvirkes.

Hermed er Betingelserne for Superregeneration opfyldt. Princippet, der ligger til Grund for denne særlige Form for Modtagere, har for nylig været beskrevet i „OZ“, hvorfor jeg skal nøjes med at henvise hertil. Endvidere ses det i Diagrammet, at Detektoren er transformator-koblet til Udgangsøret. Fra Detektorens Anode føres Signalerne gennem en HF-Drossel til Transformatoren

Her ses den indvendige Opbygning af Apparatet, Bemærk Spøernes og Afstemningskondensatorens Anbringelse.

T1 og herfra til Pentodens Gitter. C3 og C4 er Afkoblingsblokke paa 3000 cm, og det er af stor Vigtighed, at C3 anbringes saa tæt ved Detektorrørets Sokkel som muligt, da der ellers kan opstaa Vanskeligheder med at faa Røret til at arbejde godt. C5 er en Afkoblingsblok paa $0,1 \mu\text{F}$, R3 over Transformatoren er ikke absolut nødvendig, men har en gavnlig Indflydelse paa Gengivelsen. Med Modstandens Størrelse kan der eksperimenteres, men man skal dog ikke gaa for langt ned i Værdi, da den ellers tager for meget af Styrken ($0,25 \text{ MOhm}$ vil passe i de fleste Tilfælde). Udgangsrøret faar Anodespænding gennem en LF-Drossel, der her er paa 300 Ohm . Telefonerne er lagt ind mellem Pentodens Anode og Minus gennem en Blok C6 paa 10.000 cm . R4 kontrollerer Sg-Spændingen, og C7 paa $0,1 \mu\text{F}$ er Afkoblingsblokken for samme. Gitterspændingen til Pentoden tages fra Batteriet B.

Vi sætter nu Omskifteren paa 3 og skifter dermed om til Sending. Nu arbejder Trioden som Senderrør og Pentoden som Modulator, og det, der hermed er sket, er, at Detektorrørets Gitterafleder R1 kortsluttes med en anden Modstand R2 paa 10.000 Ohm , hvorved Rørets Gitterspænding ændres til en gunstig Værdi for dets Arbejde som Senderrør. Samtidig hermed ledes Rørets Anodespænding uden om Transformatoren T1 og tages nu sammen med Pentodens Anodespænding gennem LF-Drosslen, hvorved Modulationsspændingen paatrykkes Senderrørets Anode. Endvidere er Pentodens Gitter skiftet over til Mikrofontransformatoren T2's Sekundær, og dennes Primær lagt i Serie med Mikrofonen, der indsættes ved M, ind over Glødespændingen, der da tjener som Mikrofonspænding; endvidere er Forbindelsen til Telefonerne afbrudt.

Hele Apparatet er monteret i en Zinkkasse ($35,5 \times 18,5 \times 13 \text{ cm}$) opdelt i 2 lige store Rum ved Hjælp af en Skærm. Angaaende de Komponenter, der hører til hvert Rum, saa er dette i nøje Overensstemmelse

med Diagrammet, hvor den punkterede Linie angiver Skærmen. Naar Afstemningskondensatorens Omskifter, Potentiometeret samt Spolerne er anbragt i Henhold til de viste Billeder, er Placeringen af Resten givet, idet man søger at opnaa saa korte Ledninger som muligt. Det kritiske Sted er Svingningskredsen, og man maa her drage Omsorg for, at Spolerne anbringes saa godt fri af Kassens Vægge og andre Komponenter som muligt.

Spolerne L2 og L3 er vikled af $1,5 \text{ mm}$ blank Kobbertraad og er hver paa 4 Vindinger (indvendig Diameter 16 mm). Spolerne trækkes ud, til de hver har en Længde paa ca. 30 mm og forsynes med Stikben. Hertil anvendes Metaldele fra 4 Bananstik, der loddes paa Spolerne. Spoleholderen bestaar af en Strimmel Ebonit eller andet tabsfattigt Materiale, der forsynes med 4 Bøsninger, saaledes at Spolerne, der skal være vikled i samme Retning, anbringes i Forlængelse af hinanden og med en indbyrdes Afstand paa ca. 15 mm .

Koblingsløjfen paa 2 Vindinger skal, hvis der anvendes den viste Antennetype, anbringes saaledes, at den naar ind mellem de to Spoler, og den maa ikke være af for stiv Traad (1 mm vil være passende), da Koblingsgraden varieres ved at bøje denne Spole mer eller mindre ind mellem de to Afstemningsspoler. Af Sikkerhedshensyn maa man forsyne Koblingsløjfen med Flex, da en Kortslutning mellem Afstemningsspolerne vil ødelægge Røret. Af samme Grund maa C1 være absolut paalidelig. Hvis en spændingsfødet Antenne ønskes anvendt, føres denne gennem en lille Kondensator ind paa en af Spolerne ca. een Vinding fra C1. Det bedste Sted fastlægges ved Forsøg. Da begge Pladesæt paa Afstemningskondensatoren ligger paa HF-Potential, maa denne isoleres fra Chassiset.

Naar ellers Apparatet er rigtigt monteret efter Diagrammet, skal der, naar der sættes Spænding paa, og Omskifteren sættes paa 2, høres en kraftig Susen i

Telefonerne. Dette tyder paa, at Apparatet som Modtager er i Orden. Hvis man med Antennen paasat drejer Skalaen igennem, vil man kunne finde et Sted, hvor Suset bliver væsentlig svagere. Her er Antennens Resonanspunkt. Forsvinder Suset helt, er Antennen koblet for haardt, hvis det da ikke tilfældigvis er en Station, man har indstillet paa, hvad der dog er højest usandsynligt, da der paa dette Baand endnu hersker de fredeligste Forhold. Det siger sig selv, at det vil være lettere at opsøge Antennens naturlige Resonanspunkt og arbejde her, fremfor at forsyne Apparatet med mer eller mindre indviklede Antenneafstemningsaggregater, da man endnu ikke behøver at frygte for Forstyrrelser fra andre Sendere.

Nu sættes Omskifteren paa 3, og der prøves først, om Modulationen er i Orden ved at kortslutte den Omskiftersektion, der afbryder Telefonerne, saaledes at de ogsaa er indkoblet i Omskifterens 3. Stilling. Naar der nu tales i Mikrofonen, skal der høres en meget kraftig og ren Gengivelse i Telefonerne. Er dette i Orden, prøves Senderen ved at anbringe en lille, men meget følsom Skalapære i Antennen paa det Sted, hvor der gaar mest Strøm. Ved den i Diagrammet viste Antenne skal Pæren anbringes umiddelbart efter Koblingssløjen i en af Tilledningerne. Naar nu Senderen forsigtigt stilles ind paa Antennens Resonanspunkt, vil Pæren lyse op.

Har man saaledes faaet Bevis for, at Senderen er i Orden, fjernes den lille Pære, og Apparatet er klar til Brug. Nu mangler der blot Tilladelsen til at bruge den, hvad vi haaber snart maa komme, saa vi igen kan tage fat paa Eksperimenterne.

Stykliste til Transceiver.

1	Stk. Rør Triode 4 Volt (P414 Tungfram e. 1.)
1	„ „ Pentode 4 Volt (PP415 „ e. 1.)
1	„ Trimmer 75—150 cm (C1)
1	„ Kortbølgekondensator 20 cm (C2) (Lissen e. 1.)
1	„ HF-Drossel (Prah Type Sender)
1	„ Omskifter (Prah 8-polet Tromle e. 1.)
1	„ LF-Transformator 1:4
1	„ Mikrofon-Transformator
1	„ Potentiometer 0,1 MΩ
1	„ LF-Drossel 300 Ohm
2	„ Modstande 0,25 MΩ (R1-R3)
1	„ „ 10.000 Ohm (R2)
1	„ „ 5.000 „ (R4)
2	„ Biokkond. 3.000 cm (Glimmer „Rubin“) (C3 C4)
2	„ „ 0,1 μF (C5 C7)
1	„ „ 10.000 cm (C6)

De portugisiske Amatørers Organisation, Rede Dos Emissores Portugueses, meddeler, at det indtil videre er forbudt Amatørerne i Portugal at benytte deres Sendere.

Ved en Generalforsamling i R.D.E.P. blev det enstemmigt vedtaget at opretholde denne samt Forbindelsen med Amatørerne i de Lande, som har taget lignende Beslutninger. Det har dog været nødvendigt at flytte Hovedkvarteret til mindre Lokaler i Rua de S. Juliao 41,3, Lisboa.

(Fortsat fra Side 37).

Gitterforspænding ÷ 1,5 Volt - Forstærkningsfaktor 25 - Stehed 0,9 mA/V - Indre Modstand 28.000 Ohm.

DCH21. Hexode-Triode. - Glødestrøm 150 mA.

Hexodedelen: Anodespænding 120 Volt - Skærmgitterspænding (G2-4) 60 V. - Gitterforspænding 0-8 Volt - Anodestrøm 1 mA Skærmgitterstrøm (G2-4) 1,5 mA - Blandingsstejlhed 0,450 mA/V Indre Modstand 1 M.Ω.

Triodedelen: Anodespænding 60 Volt - Gitterstrøm 220 μA Anodestrøm 2 mA - Gittermodstand 35.000 Ohm - Stejlhed 1,3 mA/V

DF21. Højfrekvenspentode.

Glødestrøm 25 mA - Anodespænding 120 Volt - Anodestrøm 1 mA - Skærmgitterspænding 90 Volt - Skærmgittermodstand 0,1 M.Ω - Skærmgitterstrøm 0,25 mA - Gitterspænding 0-÷ 4,5 Volt Stejlhed 0,65 mA/V.

DF22. Højfrekvenspentode.

Glødestrøm 50 mA - Anodespænding 120 Volt - Anodestrøm 1 mA - Skærmgitterspænding 90 Volt - Skærmgittermodstand 0,1 M.Ω - Skærmgitterstrøm 0,3 mA - Gitterspænding ÷ 1,5-÷ 9 V - Stejlhed 1,1 mA/V.

DK21. Oktode.

Glødestrøm 50 mA - Anodespænding 90 Volt - Anodestrøm 1 mA Skærmgitterspænding (G5) 90 Volt - Skærmgitterstrøm 0,2 mA Oscillatoranode (G2) 60 Volt - Oscillatoranodestrøm 2 mA - Oscillatorgitterstrøm (G1-3) 200 μA - Gittermodstand (G1-3) 35.000 Ohm Gitterspænding (G4) 0-÷ 8 Volt - Blandingsstejlhed 0,400 mA/V Oscillatorstejlhed (Sg1/g2) 0,8 mA/V.

DL21. Udgangspentode.

Glødestrøm 50 mA - Anodespænding 120 Volt - Anodestrøm 5 mA Skærmgitterspænding 120 Volt - Skærmgitterstrøm 0,9 mA - Gitterspænding ÷ 4,5 Volt - Stejlhed 1,35 mA/V - Indre Modstand 0,35 M.Ω - Optimal ydre Modstand 22.500 Ohm - Udgangseffekt 0,26 Watt.

DLL21. Dobbelt Udgangspentode.

Glødestrøm 100 eller 200 mA - Anodespænding 135 Volt - Skærmspænding 135 Volt - Gitterspænding ÷ 9 Volt - Anodehvilestrøm 2×2 mA - Anodespidsstrøm 2×8 mA - Optimal ydre Modstand 15.000 Ohm (Plade til Plade) - Udgangseffekt 1,5 Watt.

Alle Rørene har Glødespændingen 1,4 Volt. Der er opgivet ma Data. I Almindelighed vil man bruge Rørene ved 90 Volt Anodespænding, og Ydeevnen vil blive lidt mindre. Saaledes giver DL2 ved 90 Volt 0,17 W, og DLL21 ved 90 Volt og 100 mA Glødestrøm 0,3 Watt. Ved at sætte Glødestrømmen op til 200 mA ved 90 Volt Anodespænding vil Udgangseffekten stige til 0,6 Watt.

Meddelelser fra Bestyrelsen.

Til Posten som teknisk Redaktør indkom der kun to Tilbud. (Vi havde ærlig talt ventet nogle flere). Efte endt Overvejelse har Bestyrelsen antaget et Tilbud fra Poul Størner, OZ7EU, der hidtil har været Landsforeningens Sekretær. Denne Post er derfor fra 15 Marts overtaget af OZ7F, vor tidligere Redaktør, og al Korrespondance vedrørende Foreningsforhold bedes derfor fra nu af sendt til ham.

Der er nu til Generaldirektoratet for Post- og Telegrafvæsenet indsendt et Andragende om at faa 5 m og derunder frigivet til Amatørsending med lille Energi samt om Tilladelse til Afholdelse af Sommerens Rævejagter. Under Henviisning til Generaldirektoratets Forstaaelse af Amatørernes Eksistensberettigelse haaber vi paa et godt Resultat.

Vi gør Opmærksom paa Foreningens nye, udmærkede Lysbilledapparat og glimrende Farveplader fra de to sidste Sommerlejre. Det udlaanes gratis til Afdelingerne, som vi haaber vil benytte det rigtig meget. I denne Tid maa Afdelingslederne sørge for at arrangere saa fornøjelige Sammenkomster for Medlemmerne som muligt. Se OZ2ED's Artikel i sidste „OZ“.

2. verdenskrig brød ud d. 1. september 1939.

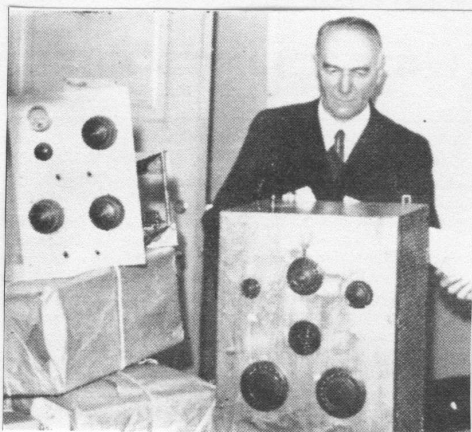
Tonen i september OZ er måske lidt trykket, men man er dog fortrøstningsfuld, og den indledende artikel skriver optimistisk om de nye amatørband. Der var kommet en del ændringer, f.eks. havde man fået et rigtigt 160 m band i stedet for nogle enkeltfrekvenser til rævejagt. Til gengæld blev 40 meter bandet kraftigt beskåret. Men det hele lød, som om man bare kunne køre videre med sine sendere.

Det kom derfor som noget af et chok, da man fik meddelelse om, at fra 1. oktober var alle sendetilladelser suspenderet. Det kommenteres i den indledende artikel af 7F i oktobernummeret. Han maner til sammenhold, og at man ikke i de kommende mørke tider skal svinge amatørbevægelsen. Han sluttede med ordene: "De kommende måneder vil vise, hvem der virkelig er amatørbevægelsens venner".

Det ser sjovt nok næsten ud til, at hans manende ord virkede, for en tid i hvert fald. For medens der er en lang liste over slettede medlemmer i septembernummeret, skal vi helt hen til martsnummeret 1940 før vi igen har en udmeldingsliste der er lige så lang. Men, desværre mange markante amatører meldte sig ud i 1940. Det gjaldt også flere medlemmer af Esbjerg afdeling.

Men mange holdt ved, både i Esbjerg afdeling og i kreds 6 i det hele taget. Og da man holdt kredsmøde i november, var fremmødet endda betydeligt bedre end i 1939!

Deponering af senderne.

Kort tid efter, at Danmark var blevet besat den 9. april 1940, blev der både gennem radio og pr telegram sendt ordre til alle OZ amatører, om at de senest den 17. april kl. 19 skulle deponere deres sendere på den nærmeste politistation.

Dette efterlod sig imidlertid ingen spor i OZ om, hvad der i den anledning skete i Esbjerg.

Jeg spurgte engang 8E om det, og han fortalte, at han ikke havde fulgt denne ordre. Han var begyndt på at bygge en ny sender med CL 4, og da den ikke var færdig endnu, havde han altså ingen sender at aflevere. Efter at fristen var udløbet, byggede han den så færdig og havde den stående en tid, dog uden at bruge den. Efterhånden blev han dog nervøs, da han hørte rygter om, hvad tyskerne kunne finde på. Så han skilte den ad og puttede delene med CL 4 og det hele i en kagedåse, som han loddede til og begravede bag ved huset.

Det viste sig snart at være meget heldigt, for en dag kom Gestapo og anholdt ham. Hvorfor vidste han ikke, men han mente, at han måske havde luftet sine politiske anskuelser på steder, hvor han hellere skulle have tiet. Men hvorom alt er, Gestapo fandt ikke noget kompromitterende hos ham, og han blev løsladt.

Referat af kredsmødet d. 24. november 1940 i Esbjerg.

Kreds 6 afholdt kredsmøde den 24. november i Esbjerg. Mødet blev holdt med en efter kredsens udstrækning meget stor tilslutning. Tilstede var 24 medlemmer, som var kommet mange steder fra, lige fra Lemvig i nord og til Brørup i øst. Derimod savnedes tilslutning sydfra.

Efter at mødedeltagerne havde samlet sig kl. 14 og fået hilst på hinanden, drog hele skaren ned til den nyopførte imponerende dampcentral, der forsyner Sydvestjylland med elektricitet. Her blev vi mødt af maskinmesteren, der personligt viste os rundt overalt og indgående forklarede os alt vedrørende de komplicerede anlæg, der yder 6000 Kilowatt.

Efter, at vi var kommet tilbage til hotellet (Hafnia), blev der holdt kredsmøde.

Kredslederen, 2XA, bød velkommen og aflagde en prisværdig kort beretning. 7TI blev derefter valgt til dirigent og gav ordet til landskredslederen, som indledede diskussionen. Der var livlig deltagelse i diskussionen, som blev ført i en kammeratlig atmosfære, og den gav kraftigt udtryk for, at interessen for kortbølge og ikke mindst EDR ikke var svækket. DR500 blev valgt til kredsleder, da 2XA ikke ønskede genvalg af mangel på tid og andre private grunde. Endvidere blev der nedsat et udvalg på 3 medlemmer, nemlig 1X, 3IM og 2CM, til at undersøge mulighederne for at danne en levedygtig Esbjerg afdeling med eget lokale. De skulle indkalde til lokalt møde inden 3 uger efter kredsmødet. Indtil dette møde kommer i stand, fungerer 2XA som afdelingsleder.

Efter diskussionen blev der afholdt et amerikansk lotteri, hvor der hændte det mærkelige, at landskredslederen for det første fik nr. 1 for 1 øre og derefter fik den **største** gevinst (en oktode) på nummeret!! Han forstår sig vel nok på amerikansk lotteri!!

Efter denne del af mødet var der fællesspisning, og resten af aftenen var helliget kammeratligt samvær, til de forskellige skulle af sted med tog og busser.

Den sidste tapre flok gik derefter hen og sluttede aftenen på (--- strøget af censuren af hensyn til 3XA!!--)

OZ7TI

Så skete det altså. – Det mange gange påtænkte kredsmøde i Esbjerg blev til virkelighed og blev afholdt, som det ses af referatet, søndag den 24. november. 24 amatører fra alle egne af kredsen havde fulgt de velvillige arrangørers indbydelse. Det var glædeligt at se, at så mange havde trodset de for tiden så vanskelige trafikforhold for at vise, at deres interesse for kortbølgesagen ikke blot var at lege med senderen, men også for foreningsarbejdet. Det er mit ønske, at vi her indenfor kreds 6 nu må få et rigtigt godt samarbejde i gang. Jeg hører gerne fra amatører, der kunne ønske en afdeling oprettet eller et stævne afholdt. Det lader sig nok med lidt velvilje gøre.

Hermed tak til arrangørerne for det udmærkede stævne, og lad os håbe, at det ikke varer længe, før vi igen skal ses, enten i Esbjerg eller et andet sted i kredsen.

DR500

Hvem var så denne DR500? Det var Gunnar Grubak fra Brørup afdelingen. Han var blevet DR registreret i april 1939, og Brørup afdelingen var i øvrigt meget aktiv. Han var et ret nyt medlem med medlemsnummeret 1593.

Møde i Esbjerg afdeling d. 8. december 1940.

Esbjerg afdeling afholdt den 8. december møde for at drøfte muligheden for at få eget lokale. Det med dette formål for øje nedsatte udvalg aflagde beretning om dets arbejde med sagen, hvorefter det besluttedes énstemmigt at leje et lokale beliggende i Tømrergade 2. Til bestyrelsen valgtes 3 medlemmer, OZ1X, DR555 og OZ3LM. Ved afstemning blev OZ1X valgt som afdelingsleder.

Det første møde i det nye lokale blev fastsat til den 7. januar 1941. Der skal vedtages love, faste mødeaftener og programmet for det faste arbejde i afdelingen.

OZ2XA

OZ1X Erik Meedom, Torvegade 94. st.

OZ-DR 555 Knud Willemoes, Havnegade 10.

OZ2CM Henning Christiansen, Fynsgade 55.

OZ3IM må være en trykfejl. Det skal nok være OZ3LM.

Esbjerg afdeling april 1941.

Klublokale: Tømrergade 2. Mødeaften hver anden tirsdag kl. 20 med kursus og kammeratligt samvær. Alle henvendelser vedrørende afdelingen rettes til sekretæren: Ove Bildsøe Hansen, OZ3LM, Norgesgade 19.

Siden afdelingen blev oprettet i december 1940, har der været afholdt regelmæssige mødeaftener hver uge med gennemgang af lærebogen ved 7TI og 2XA.

Den kommende måneds program:

Tirsdag den 15. april: Gennemgang af lærebogen ved 7TI eller 2XA.

Torsdag den 29. april: mødeaften med særligt program, som vil blive bekendtgjort ved opslag i lokalet.

Tirsdag den 13. maj: Teknisk kursus med spørgetime ved 2XA og 7TI.

Husk: Det er hver anden tirsdag i klublokalet, Tømrergade 2. Mød alle og mød præcist.

OZ3LM

Esbjerg afdeling maj 1941.

Klublokaler: Tømrergade 2. Der afholdes møder i henhold til månedsprogrammet i OZ. Indtil videre med morsekursus og gennemgang af lærebogen. Alle henvendelser vedrørende afdelingen rettes til formanden: frode Christensen, OZ6D, Islands-gade 6, Esbjerg.

Ved et den 24 april afholdt møde tog 1X afsked med afdelingen på grund af indkaldelse til militærtjeneste. I denne anledning gav han et overdådigt kaffebord. Desuden havde vi den glæde at se 2Q som vor gæst ved mødet, der var præget af et godt kammeratskab. Samme aften blev der valgt ny formand, og valget faldt på 6D. Det var i det hele taget en god aften, når man lige ser bort fra 2US's kværulere over en oscillograf, der slet ikke viste så fine kurver, som den skulde.

De øvrige møder er afholdt planmæssigt, og det blev på et af dem besluttet, at afdelingen skal bygge en kortbølgesuper, og at der skal afholdes morsekursus, således at kursusaftenerne deles i to dele, først gennemgang af lærebogen og dernæst morsekursus.

Månedens program:

Onsdag den 21. maj kl. 20,00: Gennemgang af lærebogen og morsekursus.

Onsdag den 28. maj kl. 20,00: Vi bygger en rigtig amatørsuper.

Onsdag den 4. juni kl. 20,00: Gennemgang af lærebogen og morsekursus.

Onsdag den 11. juni kl. 20,00: Vi fortsætter med bygningen af superen.

Husk! Det er nu hver Onsdag og ikke som før tirsdag.

OZ3LM

Esbjerg afdeling juni 1941.

Samme hoved som ovenfor.

Der har i den forløbne måned været afholdt de fastlagte møder. Som meddelt i sidste "OZ" har vi påbegyndt arbejdet med den nye super, idet 7TI har gennemgået diagrammet. Det bliver dog ikke straks, at vi får den bygget, idet afdelingen nu holder sommerferie for igen til efteråret at tage fat på afdelingsarbejdet med fornyet energi.

OZ3LM

Kredsmøde i Esbjerg igen.

I august OZ indvarslede DR500 årets kredsmøde, men mødestedet blev ikke oplyst i OZ, men blev meddelt medlemmerne direkte, hvad der så lå i det.

Referat i september OZ 1941.

Til kredsmødet i Esbjerg søndag den 31. august var der mødt ca. 15 amatører. Kredslederen DR500 aflagde beretning om arbejdet i kredsen og anmodede om ved valget af kredsleder at måtte blive fri for denne post på grund af manglende tid. I stedet valgtes OZ7HA.

Det blev besluttet at afholde næste kredsmøde i Skern, da det var mere centralt for hele kredsen. Samtidig blev det drøftet at afholde et stævne et sted nordpå i kredsen i forbindelse med en udstilling af apparater og komponenter, fremstillet af amatører og med præmier for de bedste. Altså frem med værktøjskassen, OBs!

Tid og sted blev ikke fastlagt, men det bliver antagelig sidste søndag i november eller første søndag i december. Nærmere i "OZ" senere.

Derefter var der fælles kaffebord, hvorefter hele flokken sejlede i motorbåd til Fanø for at bese Navigationsskolen, en tur som mange flere amatører burde have været med til, da den var virkelig interessant.

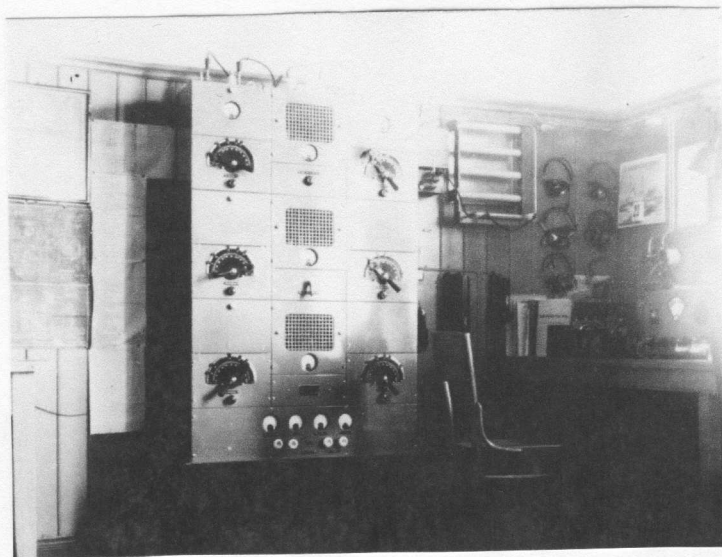
Vi blev vist rundt af skolens forstander og lærere, som beredvilligt forklarede alt om skolens sendere m.m. Der var både gnist- og rørsendere, sidstnævnte så vi i funktion, dog med kunstig antenne, og enkelte opdagede, at der virkelig var "sovs" på antennen. Endvidere så vi nødsendere, pejleapparater, ekkolod og transmittere, samt morseværelset, hvor vi fik vore morsefærdigheder prøvede på papirstrimlen.

Alt i alt var det en udmærket og lærerig tur. Efter at være blevet fotograferet ved skolen, sejlede vi med færgen til Esbjerg, hvorefter deltagerne skiltes.

OZ7HA

Fanø Navigationsskole, som den så ud da jeg gik der i 1952-53.

Den gamle skibsstation, som vi brugte til øvelser sammen med Svendborg Navigationsskole. Vores call var OZ9FN, Svendborgs husker jeg ikke.

Det store mysterium.

Referatet i september OZ 1941 er det sidste livstegn fra Esbjerg hele resten af krigen. Esbjerg afdeling meddelte i juni, at nu ville de holde sommerferie for igen til efteråret at tage fat på afdelingsarbejdet med fornyet energi. Tilsyneladende kom de slet ikke i gang igen. På baggrund af den store succes med kredsmødet synes det mærkeligt. De var også i gang med et afdelingsprojekt med at bygge en supermodtager. Mon de knækkede halsen på det? Eller var der intern splid? Bemærkningen i afdelingsberetningen i maj OZ om 2US's kværuleren kunne måske tyde på det. 1X, som vist er den eneste overlevende fra den tid, var inde som soldat på det tidspunkt, så det er tvivlsomt, om han ved, hvad der skete. OZ2UA, som har medlemsnummeret 2195, må have meldt sig ind ca. december 1943, omtrent samtidig med, at jeg begyndte at komme i radiokredse. På det tidspunkt har Esbjerg afdelingen sikkert for længst være død og borte.

Så er der mysteriet om adressen Tømrrergade 2. I den anledning har jeg flere gange været på byhistorisk arkiv, men de har intet billede af dét hus. De havde billeder af andre huse i Tømrrergade, men det var udelukkende små gamle enfamilies huse, undtagen et ret stort hus, der var under nedrivning. Det lå måske overfor Tømrrergade 2 på det modsatte hjørne af Vesterhavsgade, men havde gadedøren ud til Vesterhavsgade. Det havde Tømrrergade 2 måske også, for da jeg kiggede i vejviseren for 1940, fandtes adressen slet ikke. Men et andet sted stod der, at Tømrrergade 2 var Vesterhavsgade 13. Det var først

engang i trediveerne beboet af en enkefru Baun og i 1940 af en fru E. M. Hansen.

Jeg har flere gange været ude at se på lokaliteterne, men alt gammelt er revet ned, og nye moderne huse er skudt op. Selve gadens kørebane findes, men er nu en del af Vesterhavsgade.

